ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом КНП „ТОДКЛ" ТОР
Від 27.02. 2024р. № 66/01

# КОДЕКС
# доброчесної поведінки медичних працівників КНП „Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні" Тернопільської обласної ради

Кодекс доброчесної поведінки КНП „Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні" Тернопільської обласної ради, які належать до сфери його управління (далі - Кодекс), окреслює загальні правила доброчесної поведінки медичних працівників КНП „Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні" Тернопільської обласної ради (далі – КНП «ТОДКЛ» ТОР), визначає морально-етичні принципи і норми професійної діяльності, запобігання та протидії конфлікту інтересів, що є гарантією високої якості та ефективності діяльності медичних працівників КНП «ТОДКЛ» ТОР.

Кодекс грунтується на положеннях: Конституції України, Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про запобігання корупції» Наказу міністерства охорони здоров'я України від 31.07.2014 № 531 «Про затвердження плану заходів МОЗ України, спрямованого на запобігання та виявлення корупції», Наказу міністерства охорони здоров'я України від 11.05.18 № 882 «Антикорупційна програма міністерства охорони здоров'я України на 2018 рік», Етичного кодексу лікаря України від 27.09.2009 та внутрішніх програмах і наказах КНП «ТОДКЛ» ТОР.

## Розділ І. Загальні положення

### Стаття 1. Суб'єкти Кодексу

1. Цей Кодекс є системою принципів, моральних і професійних цінностей та правил поведінки медичних працівників КНП «ТОДКЛ» ТОР (далі –медичні працівники), щодо яких медичні працівники добровільно взяли зобов'язання їх дотримання у професійній діяльності.

2. Положення Кодексу необхідно виконувати лікарям, адміністративному персоналу і науковцям, які мають безпосереднє відношення до лікувально-профілактичної та наукової діяльності у галузі охорони здоров'я.

### Стаття 2. Загальні норми

1. Медичні працівники у своїй повсякденній діяльності керуються Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами, цим Кодексом та загальними морально-етичними нормами поведінки у суспільстві.

Норми Кодексу є загальними та обов'язковими для виконання медичними працівниками. Положення Кодексу в повному обсязі застосовуються до працівників, які перебувають у відпустках, відрядженні та на лікуванні.

2. Під час прийняття на роботу медичний працівник вивчає положення цього Кодексу та під особистий підпис бере зобов'язання дотримуватися його вимог.

3. Медичний працівник повинен вживати необхідних заходів щодо відповідності етичним вимогам та стандартам, визначеним цим Кодексом.

4. У разі недотримання медичним працівником вимог цього Кодексу до нього застосовуються відповідні заходи згідно із законами України.

5. Дотримання медичними працівниками норм Кодексу підлягає обов'язковому врахуванню під час проведення атестації, зарахування до кадрового резерву, призначення на нову посаду та надання службової характеристики.

### Стаття 3. Вимоги Кодексу

1. Виконуючи свої обов'язки, медичні працівники повинні:

а) підтримувати високі стандарти медичної діяльності шляхом:

- сприяти охороні та зміцненню здоров'я людей, лікуванню і запобіганню хворобам, надавати своєчасну та кваліфіковану медичну допомогу;
- безоплатно надавати першу невідкладну медичну допомогу громадянам у разі нещасного випадку та в інших надзвичайних ситуаціях;
- додержуватися вимог професійної етики, зберігати лікарську таємницю;
- постійно підвищувати рівень професійних знань і майстерності;
- надавати консультаційну допомогу своїм колегам та іншим працівникам охорони здоров'я.

в) підтримувати найвищі стандарти етики:

- поводити себе гідно та чесно, уникати конфліктних ситуацій;
- не намагатися скористатися службовим становищем для набуття будь-яких привілей та прибутків, зокрема ніколи не застосовувати посадові повноваження для прийняття рішень з мотивів користі;
- дотримуватися рекомендацій Кодексу щодо запропонованих подарунків або гостинності;
- вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів та заходів його врегулювання та запобігання.

## Розділ ІІ. Морально-етичні принципи медичної діяльності

### Стаття 4. Основоположні принципами медичної етики

1. Повага до людини, до її гідності та життя є основним принципом медичної етики.

2. Медичні працівники зобов'язані дотримуватися:

- гуманного ставлення до хворого;
- не брати участі в діях проти здоров'я хворого;
- надавати допомоги всім, хто її потребує, незалежно від расової, політичної і релігійної приналежності;
- збереження лікарської таємниці;
- недопущення експериментів над людьми;
- утримання від вчинків, які можуть принизити гідність професії лікаря.

### Стаття 5. Соціальна справедливість, пріоритет прав людини і громадянина

1. Працівники зобов'язані:

- дотримуватися конституційного принципу, за яким правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством;
- діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачений Конституцією та законами України;
- сприяти дотриманню вимог чинного законодавства України.

### Стаття 6. Нейтральність та неупередженість

1. Медичний працівник повинен надавати медичну допомогу за спеціальністю хворим незалежно від віку, статі, раси, національності, віросповідання, соціального стану, політичних поглядів, місця проживання, громадянства та інших немедичних

ознак, включаючи матеріальне положення.

2. Медичний працівник не повинен займатись політичною, релігійною агітацією і пропагандою в робочий час, спонукати колег до дій та вчинків, несумісних із званням лікаря.

## Стаття 7. Ефективність

Лікар зобов'язаний постійно підвищувати свою кваліфікацію, бути поінформованим стосовно найновіших досягнень у сфері професійної діяльності. Він повинен активно протистояти будь-якій недостовірній інформації у наукових виданнях та засобах масової інформації.

## Стаття 8. Прозорість і відкритість

1. Під час лікування дитини або хворого, який перебуває під опікою, лікар зобов'язаний надавати повну інформацію його батькам або опікунам, одержати їхню згоду на застосування того чи іншого методу лікування або лікарського засобу.

2. Лікар повинен захищати інтереси дитини чи хворого, який не може самостійно прийняти рішення, якщо очевидно, що інтереси його життя і здоров'я байдужі оточуючим чи недостатньо ними усвідомлюються.

## Стаття 9. Колективність

1. Лікар не має права публічно ставити під сумнів чи дискредитувати професійну кваліфікацію іншого лікаря. Фахові зауваження на адресу колеги повинні бути аргументованими, необразливими за формою, висловленими в особистій розмові до того як це питання буде обговорюватися медичним співтовариством або етичним комітетом чи комісією.

2. У тяжких клінічних випадках лікарі повинні надавати поради і допомогу своїм колегам у коректній формі. За процес лікування всю відповідальність несе тільки лікуючий лікар, який може врахувати або відмовитися від рекомендацій, керуючись при цьому винятково інтересами хворого. Лікар не повинен створювати умови щодо переходу до нього пацієнтів від інших колег.

3. Лікарі-керівники закладів охорони здоров'я та наукових і освітніх установ зобов'язані піклуватися про захист морально-етичних позицій і принципів, особистої гідності, а також достатнє матеріальне забезпечення і соціальний захист, створення належних умов для здійснення фахової діяльності, підвищення фахової кваліфікації підлеглих.

4. Лікарі зобов'язані з повагою ставитися до іншого медичного і допоміжного персоналу, постійно забезпечувати підвищення його кваліфікації.

## Стаття 10. Об'єктивність та незалежність

1. Медичні працівники не повинні проявляти упередженість, що може виникати в результаті родинних або інших зв'язків.

2. Виконуючи свої обов'язки, медичні працівники повинні зберігати достатню незалежність у службовій діяльності; давати об'єктивне експертне оцінювання питанням за посадою, щоб не було підстав для сумніву в його порядності та чесності.

## Стаття 11. Відповідальність за порушення морально – етичних принципів

1. У разі порушення Кодексу медичним працівником, що діє у галузі охорони здоров'я до нього можуть бути застосовані санкції з боку етичних комісій або комітетів цих закладів і організацій.

2. Крайньою формою громадського осуду порушення фахових і загальнолюдських морально-етичних принципів є звільнення медичного працівника.

## Розділ ІІІ. Обмеження щодо використання професійного становища

### Стаття 12. Обмеження щодо використання повноважень

Медичні працівники не мають права сприяти незаконній діяльності з метою одержання неправомірної вигоди - грошових коштів або іншого майна, переваг, пільги, послуг, нематеріальних активів, будь-яких інших вигод нематеріального чи негрошового характеру.

### Стаття 13. Медична таємниця

1. Лікар повинен поважати честь і гідність пацієнта, його право на невтручання в особисте життя, ставитися до нього доброзичливо, з розумінням сприймати занепокоєння рідних і близьких станом хворого.

2. Кожен пацієнт має право на зберігання особистої таємниці. Лікар, як й інші особи, які беруть участь у наданні медичної допомоги, зобов'язаний зберігати лікарську таємницю навіть після смерті пацієнта, як і факт звернення за медичною допомогою, за відсутності іншого розпорядження хворого, або якщо це захворювання не загрожує його близьким і суспільству.

3. Таємниця поширюється на всю інформацію, отриману в процесі лікування хворого (у т.ч. діагноз, методи лікування, прогноз тощо).

4. Медична інформація про пацієнта може бути розголошена:

- у разі письмової згоди самого пацієнта;

- у випадку мотивованої вимоги органів дізнання, слідства, прокуратури і суду, санепідемслужби ;

- якщо зберігання таємниці істотно загрожує здоров'ю і життю пацієнта і/або/інших осіб (небезпечні інфекційні захворювання);

- у випадку залучення до лікування інших спеціалістів, для яких ця інформація є професійно необхідною.

5. Особи, які крім лікаря, користуються правом доступу до медичної інформації, зобов'язані зберігати в таємниці всі отримані про пацієнта відомості, і мають бути поінформовані лікарем про відповідальність, пов'язану з її розголошенням.

### Стаття 14. Гарантії захисту прав медичних працівників

Медичні працівники мають право на:

а) заняття медичною діяльністю відповідно до спеціальності та кваліфікації;

б) належні умови професійної діяльності;

в) підвищення кваліфікації, перепідготовку не рідше одного разу на п'ять років у відповідних закладах та установах;

г) вільний вибір апробованих форм, методів і засобів діяльності, впровадження у встановленому порядку сучасних досягнень медичної та фармацевтичної науки і практики;

д) безплатне користування соціальною, екологічною та спеціальною медичною інформацією, необхідною для виконання професійних обов'язків;

е) страхування за рахунок державного бюджету в порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України, на випадок захворювання на інфекційні хвороби медичних та інших працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я та державних наукових установ, пов'язаного з виконанням ними професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб (надання медичної допомоги хворим на інфекційні хвороби, робота з живими збудниками та в осередках інфекційних хвороб, проведення дезінфекційних заходів тощо);

є) соціальну допомогу з боку держави у разі захворювання, каліцтва або в інших випадках втрати працездатності, що настала у зв'язку з виконанням професійних обов'язків;

ж) оплату праці у державних та комунальних закладах охорони здоров'я у розмірі, не нижчому, ніж визначено Кабінетом Міністрів України, у тому числі з дотриманням гарантій щодо мінімальної заробітної плати;

з) скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, встановлених

л) судовий захист професійної честі та гідності;

о) безкоштовне паркування транспортних засобів у спеціально відведених для цього місцях у разі:

## Розділ IV. Конфлікт інтересів

### Стаття 15. Визначення реального та потенційного конфлікту інтересів

1. Реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

2. Приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

### Стаття 16. Запобігання конфлікту інтересів

Порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначено розділом V Закону України "Про запобігання корупції" від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII.

На виконання вимог зазначеного Закону України працівники повинні вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів.

1. Працівники зобов'язані:

- вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

- повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі - Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;

- не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

- вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

2. Керівництво, не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

3. Безпосередній керівник, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

4. Безпосередній керівник або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади, якому стало відомо про конфлікт інтересів

підлеглої йому особи, зобов'язаний вжити передбачені цим Законом заходи для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів такої особи.

5. У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона має право звернутися за роз'ясненням до Національного агентства. У разі якщо особа не отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона діє відповідно до вимог, передбачених у цьому розділі Закону.

6. Якщо особа отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона звільняється від відповідальності, якщо у діях, щодо яких вона зверталася за роз'ясненням пізніше було виявлено конфлікт інтересів.

### Стаття 17. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів

1. Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів (стаття 29 Закону України "Про запобігання корупції") здійснюється шляхом:

1) усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

2) застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;

3) обмеження доступу особи до певної інформації;

4) перегляду обсягу службових повноважень особи;

5) переведення особи на іншу посаду;

6) звільнення особи.

2. Працівники, у яких реальний чи потенційний конфлікт інтересів, можуть самостійно вжити заходів щодо його врегулювання шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих документів безпосередньому керівникові або керівникові органу, до повноважень якого належить звільнення / ініціювання звільнення з посади.

Позбавлення приватного інтересу має виключати будь-яку можливість його приховування.

## Розділ V. Протидія одержанню винагороди (подарунків) та неправомірній вигоді

### Стаття 18. Поняття винагороди (подарунку) та неправомірної вигоди

1. Подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

2. Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

### Стаття 19. Заборона надання та отримання винагород (подарунків)

1. Згідно з частинами першою, другою статті 23 Закону України "Про запобігання корупції" працівника забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від фізичних осіб:

2. Працівники можуть приймати подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих з одного джерела протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня поточного року.

Передбачене цією частиною обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

даруються близькими особами;

одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

3. Медичні працівники під час виконання трудових обов'язків не мають права:

приймати прямо чи опосередковано винагороду (подарунки) за прийняття рішень, виконання дій, що входять до його повноважень, чи бездіяльність на свою користь чи інших осіб;

давати прямо чи опосередковано винагороди (подарунки) іншим особам, включаючи своїх керівників, за виконання останніми будь-яких дій або невиконання певних дій (бездіяльність) на свою користь чи інших осіб.

4. Якщо працівник виявив подарунок на місці несення служби (роботи) чи у своєму кабінеті, то він зобов'язаний невідкладно доповісти про факт виявлення подарунка своєму керівникові та діяти за його вказівками.

5. Загальний порядок запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними визначено статтею 24 Закону України "Про запобігання корупції".

Відповідно до частини першої вказаної статті цього Закону у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, працівники зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

1) відмовитися від пропозиції;

2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;

3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;

4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника.

## Розділ VI Декларування

### Стаття 20. Суб'єкти декларування

1. Суб'єктами декларування на яких поширюється дія розділу VII Фінансовий контроль Закону України "Про запобігання корупції" є голови та члени лікарсько-консультативних (ЛКК) і медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) та інші суб'єкти передбачені цим Законом (стаття 3).

2. Декларантами є всі особи , які входять (призначені/відряджені) до складу відповідних комісій згідно з організаційно-розпорядчими документами, незалежно від фактичного виконання функцій голови/члена/секретаря комісії, а також від строку перебування в складі відповідної комісії

### Стаття 21. Строки подання декларацій

1. Медичні працівники, які зазначені у статті 3 Закону України „Про запобігання корупції" та відносяться то суб'єктів декларування, зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства декларацію особи , уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством.

2. Медичні працівники, зазначені у статті 3 Закону України „Про запобігання корупції" , які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом 30 календарних днів з дня припинення відповідної діяльності подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями ( якщо інше не передбачено законодавством).

3. Медичні працівники (суб'єкти декларування), які припинили діяльність, зобов'язані до 1 квітня наступного року після року припинення діяльності подати декларацію особи в порядку зазначеному в частині 1 цієї статті (якщо інше не передбачено законодавством).

## Розділ VI. Внутрішній контроль за дотриманням норм Кодексу

### Стаття 22. Відповідальність за порушення Кодексу етики

1. Виконання норм і правил цього Кодексу є обов'язковим для всіх працівників.

При прийнятті на роботу обов'язкове ознайомлення з текстом Кодексу.

2. Порушення Кодексу етики є підставою для застосування заходів дисциплінарного впливу, передбачених Кодексом законів про працю України, а також Законами України "Про запобігання корупції".

Посадові особи, які здійснюють керівництво чи контролюють їх роботу, зобов'язані вживати заходів щодо дотримання норм і правил Кодексу відповідно до законодавства та у межах встановлених повноважень.

### Стаття 23. Запобігання порушенням норм Кодексу

1. Керівники структурних підрозділів зобов'язані запобігати проявам неетичної поведінки підлеглих шляхом організації системної роботи з розвитку професійної етики медичних працівників та контролю за дотриманням норм цього Кодексу, забезпечити проведення заходів попередження згідно з планами або програмою заходів щодо запобігання і протидії корупційним правопорушенням.